

TỪ VĂN HÓA THAM GIA ĐẾN DÂN CHỦ HÓA VĂN HÓA: ĐỘNG NĂNG, KHUÔN KHỔ VÀ THÁCH THỨC ĐỐI VỚI PHÁT TRIỂN VĂN HÓA Ở VIỆT NAM HIỆN NAY

Nguyễn Thị Thanh Hoa*

Tóm tắt: Dựa trên khung lý thuyết văn hóa tham gia (*participatory culture*), bài viết tập trung phân tích một xu thế chuyển dịch quan trọng trong quá trình phát triển văn hóa ở Việt Nam hiện nay. Cụ thể, trong bối cảnh đương đại, nhất là dưới tác động của Internet, sự tham gia của các tầng lớp xã hội vào các hoạt động và thực hành văn hóa ngày càng được mở rộng, thể hiện ở khả năng tiếp cận dễ dàng đối với các sản phẩm và dịch vụ văn hóa; tăng cường tương tác trực tiếp giữa công chúng và nghệ sĩ; gia tăng mức độ đóng góp của công chúng vào việc sáng tạo và phân phối các sản phẩm, dịch vụ văn hóa... Quan trọng hơn cả, việc thúc đẩy văn hóa tham gia được kì vọng sẽ đưa tới quá trình dân chủ hóa văn hóa (*democratization of culture*) mà ở đó đa dạng biểu đạt văn hóa được thừa nhận, mọi nhu cầu và tiếng nói của các tầng lớp, nhóm xã hội khác nhau đều có cơ hội bình đẳng để thể hiện. Tuy vậy, cả việc đẩy mạnh văn hóa tham gia lẫn hiện thực hóa dân chủ văn hóa ở Việt Nam vẫn còn là những vấn đề rất mới mẻ. Nghiên cứu này, do đó, sẽ phân tích một số nội dung căn bản về bản chất, động năng, thực trạng – bao gồm cả những kết quả tích cực và những thách thức - của quá trình chuyển dịch này. Những phân tích này là cơ sở cho việc đề xuất một số gợi ý về xây dựng và điều chỉnh chính sách nhằm đảm bảo quá trình chuyển dịch có thể đưa tới những kết quả như kì vọng.

Từ khóa: Văn hóa tham gia, dân chủ hóa văn hóa, chính sách văn hóa, phát triển văn hóa, không gian mạng.

Nguyễn Thị Thanh Hoa: *From participatory culture to democratization of culture: dynamics, frameworks and challenges for cultural development in Viet Nam at present*

Based on the theoretical framework of participatory culture, the paper analyzed a trend of important transition in the cultural development process in Viet Nam at present. Specifically, in the contemporary context, especially under the influence of the Internet, the participation of social classes in cultural activities and practices is increasingly expanded, reflected in the easy access to cultural products and services, more direct interaction between the public and artists; growing public contribution to the creation and distribution of cultural products and services... Most importantly, promotion of participatory culture is expected to lead to a democratization of culture in which a diversity of cultural expressions is recognized, all needs and voices of different social classes and groups are equal to express. However, promotion of participatory culture and realization of cultural democracy are new issues in Viet Nam. This study analyzed some key contents of the nature, dynamics, and current state of both positive results and challenges of this transition. The analysis provided a basis for proposing some suggestions on policy development and adjustment to ensure that the transition process can lead to the expected results.

Keywords: Participatory culture, democratization of culture, cultural policy, cultural development, cyberspace.

---

* TS. Viện Văn hóa Nghệ thuật quốc gia Việt Nam.